

POLITSEILEHT

LLINNA KESK-
RAMATUKOGU

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 28 (238)

10. juulil 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
poolaastas „ 500.—
veerandaastas „ 250.—
Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas Mk. 800.—
poolaastas „ 400.—
veerandaastas „ 200.—
Üksik number maksab Mk. 25.—
Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1²⁹—1²³. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24
Kuulutuste hinnad:
1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.— || 1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.— || 1/16 „ „ 250.—
Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.
Adressi muutmise 30 mk.
Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit, Pimedad sündmused ja nende jälgimise meetod. 2) E. Mets, Riia—Tallinna politsei- vahelistest spordivõistlustest. 3) Psükotehnika ja politsei. 4) Kiirkirja tarvitusele võtmine riigi- asutustes. 5) Väljamaalt. 6) Küsimused ja kostmised. 7) Kuulutused.

Pimedad sündmused ja nende jälgimise meetod.

A. Liit.
(Lõpp.)

Paneme veel Dr. Weingarti skeemi lähemalt tähele.

1. Teopaigal viibimine. Juurd- lus selgitas, et kuritegu pandi toime tea- taval kohal ja teataval ajal. Järjelikult toimija pidi teataval ajal viibima teata- val kohal. Teadetekogumine peab sel- gitama: kas nähti kedagi toimimise aja paiku teopaigal või selle otsekoheses läheduses (juhulik t. kog.), kes puudus toimimise ajal oma harilikus viibimispai- gas, näit. kodus, töö juures (plaanikindel t. kog.). Viimasel juhtumisel tulevad ar- vesse eeskätt elukutselised kuritegijad, siis kord juba karistatud isikud ja muul põhjusel kuriteo kahtlane element (appi võtta registratuuri andmed), lõpuks juhuslikud isikud. Puudumised harili-

kus viibimispaigas toimimise ajal tule- vad muidugi kontroleerimise alla võtta, kus nimelt isik viibis, kui ka muud asjaolud temaga näikse sobivat.

2. Toimimiseks tarvatatud tööriistade või abinõude oma- mine. Siin tulevad arvesse võtta toi- mija poolt kaasatoodud resp. teopaigale mahajäetud tööriistad ja abinõud. Teo- paigalt võetud tööriistad ja abinõud ei saa ses punktis kaasa rääkida. Teade- kogumine selgitagu: kes tarvitab oma igapäevases töös-toimetuses seesuguseid tööriistu või aineid, kelle käes on neid nähtud, kas vastavatel isikutel on nende tööriistad-ained alles (kui tööriist oli teo- paigale maha jäetud); selleks näidatakse tööriist või aine kaastööliste või tun-

nistajatele ette, tema puudumisel kirjeldatakse aga täpselt tekitatud jälgi. Sama maksab ka muude teopaigale maha jäetud asjade kohta. Mõnikord ei ole üleiarne teadetekogumisega selgitada, kes tellis tarvitatud tööriista valmistada, kes ostis või tahtis osta tööriista või aineid. Kui tarvitatud tööriista käsitamine nõuab erilist oskust või kui ainete ehk tööriista omandamiseks ja hoidmiseks on erilist luba vaja, siis on võimalik teadetekogu koondada kitsama piirkonna peale.

3. Vastavate omaduste, teadmiste ja oskuste omamine.

Toimija kehaliste omaduste üle võib ligikaudu otsustada jalajälgede järele, näit. suur jalg, pikk samm = suuve kasvuga inimene; edasi, teopaigal on näha, et toimija on läbi kitsa avause pugunud = väike kehaehitus; on ulatanud ilma redelita või aluseta kõrgel seisvaid asju võtma = suur kasv; tõstis rasked asjad paigalt = tugev jõud jne. Teadetekogumine sihitagu selle peale, kellel on vastavad kehalised omadused (tingimise, et tema kohta ka muud andmed sobiksid)?

Toimija iseloom paistab tihti teo tagajärgedest välja; ärgu unustatagu siis teadetekogumist ka selles suunas ettevõtmast.

Teadmised. Toimimise aja ja koha valikust ning teopaiga iseäraldustest võib tihti järeldada, et toimija pidid olema tuttav mõnesuguste asjaoludega, näit. varanduse olemasoluga, hoiupaigaga, majarahva eluviiside ja päevaprogrammiga jne. Püütagu selgitada teadetekogumisega, kellel olid sellekohased teadmised?

Oskused. Kas võib teopaigal või teo kordasaatmise viisis ära tunda mõne vana tuttava elukutselise kuritegija töötamisviisi, kas ametivennad tunnevad käesolevas kuritöös ära mõne neile tuttava elukutselise töötamisviisi, kas toimija on tarvitanud mõnes elukutses omandatavaid võtteid, näit. elukutse päralised sõlmed, kas tarvitanud tööriistu või aineid, millistega ümberkäimine nõuab erilist ettevalmistust jne. Siit järgnevad jälle uued sihid teadetekogumiseks.

4. Kuriteo motiiv. Kuidas tekib toimijas kuriteo kordasaatmise otsustus? See sünnib harilikult järgmiselt: mingisugusel põhjusel tekib inimeses teatav püüe või saab äritatud vastav ise-

loomu omadus, siit edasi järgneb soov, tekkinud püüet või iseloomu omadust rahuldada. Et seda saavutada, otsustab ta korda saata teo, mis, nagu talle näib, toob talle soovitud rahulduse. Näit. B. haavab A. au. A. otsustab temale kätte maksta ja peab aru, kuidas seda kõige paremini korda saata. Lõpuks otsustab ta B. viimase ülemuse ees nimeta kirja abil laimata. Ta kirjutab kirja valmis ja saadab ära. Siin võime ära märkida järgmised elemendid: tõuke andis kannatatud auhaavamine, saadud tõukest tärkas püüe kätte maksta, lõpusihiks järgnes otsustus B-d laimata ja sellega viimasele kahju sünnitada. Küsimusele, mis oli siin motiiviks, vastaksid ühed — kannatatud auhaavamine, teised — kättemaks, kolmandad — soov laimata ja kahju sünnitada. Oieti on aga kõik kolm elementi üksteisega ligidalt seotud. Tegelikult võime nimetatud elemente pea kõikide kuriteo motiivide juures tähelepanna.

Tõugetandvatena võivad esineda väga mitmesugused sündmused ja asjaolud, näit. auhaavamine, puudus, kitsikuisse sattumine (näit. võlausaldajate läbi, vastaspoole läbi protsessis, isiku läbi, kes kardetava saladuse kaasteadja), armukadedus, soodne juhus, käepärast olevad abinõud, ahvatlus, teiste eeskuju, lõpuks kuriteo kirjelduste lugemine ja sellesisuliste kinopiltide nägemine. Mõnikord ulatavad tõugetannud asjaolud kaugele minevikku, teinekord jälle asenevad nad ekslikkudel ettekujutustel ja arvamistel, arusaamatustel.

Mõjutatavatest püüetest ja iseloomu omadustest oleks nimetada: omakasu, ahnus, ihnsus, elu alalhoidmise tung, järeldatavate himu, autunne, auahnus, võimuahnus, häbitunne, viha, kättemaks, kadedus, vihkamine, kartus, kahjurõõm, laiskus, lõbuhimu (Dr. Weingart).

Kuidas toimija otsustas omi mõjutatud püüet või iseloomu omadust rahuldada, seda kujutabki toimitud tegu. On nüüd motiiv leitud ja analiseeritud, siis avanevad jäljijale jällegi mitmed suunad, mida mööda juhtida teadetekogumist.

5. Toimimiseks avaldatud tahe. Tahteavaldus võib väljenduda suusõnal, kirjateel kui ka vastavate ettevalmistuste näol, näit. ähvardused, kiitlemised, abiliste kauplemine, tööriistade muretsemine, maakuulamine, takistuste kõrvaldamine jne. Teadetekogumine ol-

gu juhitud selle peale, kas keegi avaldas ühel ehk teisel viisil oma tahet teo toimimiseks ja kes nimelt?

6. Toimija juures ühenduses teoga tekkinud füüsilised mõjutused. Siia kuuluvad keharrikked (võitluse jäljed, muud toimimisest tekkinud vigastused), keha ja riiete külge hakanud ained, teo läbi omandatud saak. Teadetekogumine selgitagu, kelle küljes, peale teo toimimist, pandi tähele vastavaid märke, kelle käes nähti omandatud saaki, kes tarvitas, kes pakkus müüa jne.

7. Toimija juures ühendu-

ses teoga tekkinud psüühilised mõjutused: kartus, rõhutud olek, rettu minemine, tung sündmusest kõnelda, kuriteo asjaolude teadmine. Ka selles suunas arendatud tähelepanekute tegemine ja teadetekogumine annab mõnikord üllatavaid tagajärgi.

Sedaviisi korraldatud laialdase teadetekogumise tagajärjed on harilikult järgmised: nende arv, kelle kohta teatav üksik andmes sobis, on tihti kaunis suur; neid, kelle kohta sobivad 2—3 andmest, on juba hoopis vähem, kuni lõpuks üksainuke üle jääb, kelle kohta kõik andmed sobivad.

Riia—Tallinna politseivahelised spordivõistlused Riias, 2. ja 3. juulil s. a.

E. Mets.

Tallinna—Riia politseivahelised spordivõistlused Tallinnas 5. ja 6. juunil kujunesid südamlisteks sõprusavaldusteks. Seda suuremaks sõprusavaldusteks kujunesid samasugused võistlused Riias. Juba varakult enne Riiga sõitu ootasid meie politseisportlased, kui ka kõrgemad ametnikud põnevusega ärasõitu. Auvõorastena sõitsid kaasa: abidirektor Sooman, inspektor Mets, Tallinna-Harju prefekt Tolmoff, Tartu-Valga prefekt Kruus, Viljandi prefekt Tang ja kohtunikudena 6 kõrgemat politseiametnikku ning politseikooli spordiinstruktor Klumberg.

Läti Valka jõudes, ootas meid meelitatav üllatus: seal võttis meid orkestriga vastu maakonna politsei ülem hra Osolins, vanapoolne heasüdamline ja lahke härra, kes sütitava kõnega Eesti politseid elada lasi. Sellele järgnes orkestrilt Eesti hümn. Peale hra Osolins'i tervitasid veel linna- ja teised seltskonnategelased. Neile vastas ja tänas abidirektor Sooman, millele järgnes Läti hümn.

Varsti algas sõit edasi Riia poole, meile eriti sisseseatud salongvagnis. Kõik tee kestsid sõbralikud tervitused ja elagu hüüded vastamisi ja aeg kadus imekiirelt, nii et kõigi imestuseks korraga Riias olime.

Riias tuli jaama vastu aukompanii hra Cerins'i juhatusel, Riia prefekti, hra Grinvalds'iga eesotsas ja hulk kõrgemate politseiametnikkude abikaasasid lilledega.

Sportlased paigutati politseikooli ruumidesse ühiskorterisse, kuna auvõorad ase-

tati võorastemaja „Room'a“, mis üks parematest võorastemajadest Riias.

Peale lühikest puhkust tegid meie kõrgemad ametnikud ametlise visiidi siseministrile, direktorile, prefektile, poliitilise ja kriminaalpolitsei ülematele. Sama päeva õhtul oli väljasõit autodel ilusasse Riia mereranda. Ei jõudnud küllalt imestada toredusest ja looduse ilust, mida võis mere-rannas näha. Ühes ilusamas võorastemajas-restoraanis oli korraldatud suurepärane õhtusöök, kust lahkusime hilja ööl autodel tagasi Riiga.

Järgmisel päeval tutvunesime Riia politseiasutustega ja linna tähtsamate ning ilusamate kohtadega. Peab tunnistama, et kadedust võib tunda, kui võrrelda Riia politseiasutusi meie omadega. Kõige pealt torkab silma ruumide suurus ning otstarbekohane sisseseade. Igal jaoskonna ülemal on jaoskonna juures suur ja ilus korter (kuni 8 tuba). Nii asutuse kui ka eluruumid annab linnavalitsus tasuta. Meil aga ähvardatakse asutusi kohtuteel tänavale tõsta.

Õhtu poole algasid sõjaväe spordiplatsil spordivõistlused.

Peale spordivõistlusi oli jällegi väljasõit rohelisse (Keisri aeda), kus endises Lunapargis õhtusöök oli korraldatud.

Laupäeva hommikul oli siseministeeriumi poolt korraldatud eine meie kõrgematele ametnikkudele, kus sõpruseavaldused kõrgema tipuni jõudsid. Kogu aja kuulusid vastamisi elagu hüüded: Läti esita-

jate poolt — „Nad elagu!“, meie poolt — „Laidzivo sveiks!“. Igal ühel jäi kindel tunne, et siin on loodud tõsised sõprusidemed. Tuletati meele kadunud Läti välisministri Meierovici sõnu, et Läti ja Eesti kokku moodustavad kokku mitte 2, vaid 3 üksust.

Kell 3 päeval algasid pidustused. Riia politsei pühitses sel päeval oma 7-at aastapäeva, mil puhul oli polgu paraad. (Riia politsei moodustab enesest sõjaväelisel polgu.)

Paraadi võttis vastu Läti siseminister Riia ja meie kõrgemate ametnikkude saatel. Üldine mulje jäi suurepärane. Pärast ülevaataust pidas siseminister ja Riia prefekt, meeskonnale südamliku kõne ja peale selle defileeris polk siseministrist ja teisest kõrgematest ametnikkudest mööda politsei orkestriga eesotsas.

Pärast paraadi algasid spordivõistlused, mis möödusid hea korralduse tõttu viivitus- ja vahejuhtumisteta. Paistis silma, et jõud olid üldiselt meie ja Läti sportlastel tasakaalus, kuigi teatud aladel üks ehk teine esikohale nihkus. Paremaks sportlaseks (platsikuningaks) osutus siiski meie tuntud politsei-sportlane Teearu, kes silmatorkas oma sportliste võimete ja mitmekesiduse tõttu. Kui parem sportlane, omandas Teearu auhinnaks jalgratta. Teiseks paremaks sportlaseks osutus ka meie tuntud raskekaalu mees Neumann.

Pea konstateerima, et eestlased näitasid paremust rohkem individuaal võistlustes, kuna lätlased meeskonna võistlustel oma paremust näitasid, eriti veel jook-sudes.

Samal õhtul oli meie auks korraldatud raut. Pühapäeval oli korraldatud lõbusõidud meeskonnale Riia mereranda ja auvõrastele autodel Segevolti. See oli suurepärane lõbu kõige ilusamas maakohas Lätis, mida õigusega hüütakse Liivimaa Shveitsiks. Kuid peagi jõudis ka lahkumise tund, veel viimane õhtusöök, veel viimased sõprusavaldused kõnedes ja tuli ruttata jaama. Jaama oli ülesseatud aukompanii ja saatma tulid hulk kõrgemaid ametnikka ühes daamidega, kes meid lilledega üleuputasid. Veel viimased käepigistused ja rong hakkas tasa liikuma. Kostsid lõpmata tervitused: „Laidzivo Latvia!“ meie poolt ja „Elagu Eesti!“ — meie naabrite poolt. Peagi kadus Riia silmapiirilt ja järele jäi kustumata mälestus meie lahkeist naabritest!

Olgu veel kord tervitatud meie naaberpolitsei, tema esitajad ja austamisvääri-lised daamid.

Riia—Tallinna politseivaheliste võistluste tagajärjed 2. ja 3. juulil s. a. Riias.

2. juul. — Sõjaväe spordiväljal. 100 m. jooks: I. Oja (L.) 11,3 sek., II. Tann (E.) 11,5 sek., III. Friede (L.) 12,2 sek.

Kuultõuge: I. Neumann (E.) 13,03,5 mtr., II. Teearu (E.) 11,58 mtr., III. Auciems (L.) 10,59 mtr.

Kõrgushüpe hooga: I. Ottenson (E.) 1,58 m., II. Villo (E.) 1,58 m., III. Gir-gens (L.) 1,53 m.

Ketasheide: I. Teearu (E.) 33,29 m., II. Neumann (E.) 31,65 m., III. Dzenis (L.) 28,94 m.

Kaugushüpe hooga: I. Oja (L.) 5,97,5 m., II. Friede (L.) 5,70,5 m., III. Kür-bis (E.) 5,57,5 m.

Raskustõstmine — ühega rebimine, ühega tõuge, kahega tõuge.

Raskekaal: I. Neumann (E.) 70, 85, 120 = 275 kg., II. Auciems (L.) 55, 50, 105 = 210 kg.

Poolraskekaal: I. Krumins (L.) 60, 65, 110 = 235 kg., II. Teearu (E.) 55, 65, 100 = 220 kg.

4 × 100 mtr. teatejooks: I. Läti, aeg 47,2 (Girgens, Gerps, Friede ja Oja), II. Eesti, aeg 47,6 (Teearu, Ottenson, Villo ja Tann).

Poks.

Kergekaal — Ottenson (E.) ja Krievs (L.); võitja Ottenson 1 min. 40 sek.

Poolraskekaal — Teearu (E.) ja Dzenis (L.); võitja Teearu 6 punktiga.

1500 mtr. jooks: I. Madisson (E.) 4,28,6 min., II. Krumins (L.) 4,35,2 min., III. Rozenbergs (L.) 4,38,6 min.

400 mtr. jooks: I. Oja (L.) 55,4 sek., II. Tann (E.) 55,4 sek., III. Villo (E.) 58,0 sek.

3. juulil — Ohvitseride klubi lasketiiril.

Laskmine.

Vintpüssist — 200 mtr. kauguselt.

Individuaal: I. Berzins (L.) 108 punkti, II. Tukumietis (L.) 102 punkti, III. Cerins (L.) 100 punkti.

Meeskonnal: I. Eesti, 225 punkti (Lehova, Jaama, Hansar ja Schüts), II. Läti, 221 punkti (Tukumietis, Jansons, Cerins ja Berzins).

Montekristost — 25 mtr. kauguselt.

Individuaal: I. Jansons (L.) 98 p., II. Tukumietis (L.) 84 p., III. Ömblus (E.) 79 punkti.

Meeskonnal: I. Eesti, 21 punkti (Viismann, Jaama ja Ömblus), II. Läti, 14 punkti (Tukumietis, Jansons ja Berzins).

Püstolist (Browning) — 30 mtr. kauguselt.

I. Ernits (E.) 81 p., II. Tukumietis (L.) 67 p., III. Sponbergs (L.) 65 punkti.

3. juulil — Esplanaadi väljal.

10 × 500 mtr. teatejooks: I. Läti 12,24,8; II. Eesti 13,07,2.

Vehklemine: I. Lehova (E.) 3 võitu, II. Sponberg (L.) 2 võitu, III. Balodis (L.) 1 võit.

Raskusheide: I. Teearu (E.) 14,61 m., II. Auciems (L.) 14,10 m., III. Neumann (E.) 13,77 m.

Granaadi heide: I. Lehova (E.) 60,16 m., II. Neumann (E.) 58,88 m., III. Rode (L.) 54,82 m.

4 × 300 m. takistus-teatejooks: I. Läti 3,34,8 min., II. Eesti 3,36,0 min.

Kõievedu: I. Läti, II. Eesti.

3000 mtr. käik relvas: I. Kongas (E.) 17,17,6, II. Meimers (L.) 17,30,0, III. Cerps (L.).

Punktide üldsumma: Tallinn 70 p. ja Riia 70 p.

Tallinnal — 14 esimest kohta, 11 teist kohta ja 4 kolmandat kohta.

Riial — 10 esimest kohta, 13 teist kohta ja 10 kolmandat kohta.

Tallinna-Harju prefekt O Tolmoff.

Raudteepolitsei komissar A. Ivask.

Läti vabariigi president annetas Tallinna politseinikkude-sportlaste Riias viibimise ajal Tallinna-Harju prefekt O. Tolmoff'ile ja raudteepolitsei komissarile A. Ivask'ile Läti kolmetähe ohvitseri ordumärgi.

Psükotehnik ja politsei.

Viimases „E. Politseilehe” numbris (nr. 26/27.—30. juun. s. a.) oli juba jutt psükotehnilistest katsetest; artiklis „uurimine rongide kokkupõrkamiste puhul” kõneldi sarnaste katsete toimepanemise vajadusest raudteeametnikkude teenistusse võtmisel, samuti ka nõuest, et politseivõimud, kes uurivad rongiõnnetuse põhjusi, toime paneksid psükotehnilisi katseid tunnistajate juures, sellega selgusele jõudes, kui võrd objektiivne ja usaldusvääriline on ühe või teise tunnistaja seletus. Psükotehnik mängib suurt osa aga ka muidu politseiteenistuses, nimelt on hakatud inimestega, kes soovivad politseiteenistusse astuda, psükotehnilisi katseid tegema — meil tehakse neid katseid kasvandikkude vastuvõtmisel politseikooli. Katseid tehakse tihti ka ametnikkudega, kes juba politseiteenistuses seisavad, et selgusele jõuda, mis sugusele erialale keegi ametnik kõige enam vastab oma iseloomu ja võimete tõttu.

Mis on psükotehnik? „Psükotehnik” all mõistame kõiki püüdeid kokkukõllasse viia inimeste tööd inimeste hingelise meeleoluga ja võimetega nende mõistete kõige laiemas ulatuses, nende püüete aluseks on psükoloogia ja eesmärgiks inimeste töötahtmist ja töövõimet suurendada, töötegitajat ja tööd kohaneda, nii palju kui see praegu üldse on võimalik.

Et seda eesmärki kätte saada, tuleb peaasjalikult kolm ülesannet täita ja nimelt: 1) erilise valiku meetodi abil leida iga töö jaoks sellele tööle kõlblikku isikut, see on nii nimet. kõlblikkuse proovimine (Eignungsprüfung, testing fitness); 2) töökäiku ja tööiseloому täpselt uurida ja seda käiku niimoodi muuta, et töö vastaks inimeste võimetele või aga vältatöötada meetode, milliste abil igaühel võimalik oleks võimalikult lühikese aja jooksul tutvuneda töökäiguga, s. o. vastavat tööd äraõppida, see on nii nimet. töökatse ehk tööõppus (Arbeitsstudie, Anlernverfahren — Saksa keeles, study of work, training method — Inglise keeles); 3) kõiki tööabinõusid (tööriistu, masinaid) niimoodi konstrueerida, et nemed kooskõlas oleksid inimese füüsiliste ja hingeliste võimetega, see on nõndanimet. tööriistade uurimine Geräteuntersuchung, research into the construction of implements).

Mis puutub nüüd üksikasjaliselt neisse

ülesannetesse, siis huvitab meid praegu kõigepealt esimene, see on kõlblikkuse proovimine, sest teaduslikult on kõige enam töötatud just selle ülesande lahendamise kallal, ühtlasi tarvitatakse ka tegelikus elus kõige rohkem tulemusi, mis annab kõlblikkuse proovimine, mispärast oleks tarvilik lähemalt selle meetodi juures peatuda. Kõigepealt tuleb tähendada, et praegusel ajal kõlblikkuse proovimise eesmärk ei seisa enam peaasjalikult kindlakstegemises, keda võib teenistusse võtta ja keda mitte — mõne aja eest veel vaadati kõlblikkuse proovimise peale ainult sellelt seisukohalt ning teenistusse võeti — eriti politseiasutustes — ainult anderikkamaid isikuid, kellede kohta katsed hästi õnnestusid, kuna teisi armuta väljapraagiti. Praegu on kõlblikkuse proovimisel veel teine ja tähtsam eesmärk, nimelt olemasolevate ametnikkude suhtes selgusele jõuda — kõne on jällegi peaasjalikult politseiteenijaist —, missugusele erialale keegi amentik oma võimete poolest kõige enam vastab ja kui töövõimeline keegi ametnik üldse on. Siinkohal tuleb aga otsekohe tähelepanu sellele juhtida, et psükotehnik siiski ei ole, ei saa olla ja ei tohiks olla otsustavaks teguriks teenistusse võtmisel ning samuti ka missugusele erialale määramisel ehk ümberpaigutamisel ühelt alalt teisele. Ühelt poolt on inimese isik liig väärtuslik ja teiselt poolt liig komplitseeritud selleks, et psükotehniliste katsete alusel vankumata otsusi teha. Psükotehnik on ainult — ja seda ei tohiks kunagi unustada — objektiivne abinõu inimeste omaduste ja võimete kindlakstegemisel, olgugi — ka seda ei tohi unustada — hea abinõu, mille tarvitusele võtmine on palju kasu toonud, nagu võrdlemisi pikaajaline tarvitamine on näidanud, mispärast sellele abinõule võib täie õigusega tähelepanu pöörata.

Nende eeldustega töötab praegu üks parimatest psükotehnilistest keskohtadest, see on psükotehniliste katsete peakoht Berliini politseipresiidiumi juures (Psichotechnische Hauptprüfstelle im Kommando Berlin”), mille ülesandeks on psükotehnikat ärakasutada politseilisteks ülesanneteks ja politsei personaali uurimiseks. Berliini peakatsekoha politseipealiku Erwin Saali („Psichotechnik im Dienste der Polizei” — „Internatio-

nale öffentliche Sicherheit's" nr. 4 — 1926. a.) arvamise järgi on psükotehniliste katsete peaeesmärgiks olemasolevaid, politseiteenistusse kõlbulikke ametnikke määrata sarnastele kohtadele, mis vastab kõige enam iga ametniku iseloomule ja võimetele; edasi aga on psükotehnika ülesandeks veel väljatöötada õppimismeetodi nende, eriti välispolitsei teenistusharude jaoks, mis nõuavad füüsiliselt ja hingeliselt tugevaid ja terveid inimesi, nagu, näiteks, liikumist reguleeriv politsei, mida loetakse kõige raskemaks välispolitsei alaks suurlinnades praegusel ajal. Muuseas on liikumist reguleeriva politsei õpetamiseks tarvituks võetud järgmine meetod. Laboratooriumi aknad viivad osalt ühele suurele platsile, kuhu kokkutulevad mitmed tänavad. Iga tänava nurgale on asetatud kolm elektrilampi: punase-, roheline- ja kollasevärviline lamp. Lambid on ühenduses laboratooriumiga, kus politseiametnikke väljaõpetatakse ja kus katseid tehakse. Lampisid süütab põlema eriline ametnik — õpetaja: roheline lamp tähendab, et liikumine tuleb vabaks lasta, punane lamp tähendab, et liikumine tuleb seisma panna ning kollane värv tähendab hoiatust: liikumine peab sündima aeglaselt. Mõne aja pärast, kui õpilastele on pilt selge, peavad nemad ise lampisid põlema süütama, sellega näidates, kas nemad on suutnud asjasse süveneda ja kas nemad oskavad tegutseda liikumise alal. Mõistagi, et tegelikult liikumine platsil sünnib juba platsil olevate politseiametnikkude korraldusel, lambid on ainult teoreetiliseks õpetamiseks ülesseatud. Laboratooriumis korraldatakse veel teisi analoogilisi õppusi, milliste eesmärgiks on tõsta õpilaste üht või teist psüühilist võimet, et saavutada teguvõime ülemmäära teataval erialal.

Kaks asjaolu sunnivad kõigepealt ametnikkude vastuvõtmisel politseiteenistusse talitama erilise hoolega ja ettevaatusega. Esmalt peab meeles pidama, et politseiametnik on isik, kes alati tegutseb publiku silmis, kes on riigivõimuteostaja ja kui sarnane peab vastutust kandma avaliku korra, rahu ja julgeoleku eest. Kuigi politseiametniku ülesanded on täpselt loetletud mitmesugustes määrustes, korraldustes ja ettekirjutustes, kuigi tema kohused ja õigused kindlalt on fikseeritud, on siiski tegelikus elus küllalt juhtumisi, kus kõik äraripub politseiniku isikust, kus polit-

seinik peab õiget otsust tegema oma parima tahtmise ja südametunnistuse juures. Teiseks on politseiala väga laialdane ala. Tegemist tuleb teha kõiksuguste ülesannete täitmise, selle juures aga ei võimalda ühegi riigi politsei organisatsioon iga ülesande jaoks moodustada ja ülevalpidada eripolitsei haru, millesse saaks määrata spetsiaalameetnikke. Väljapääs sellest olukorrast on võimalik ikka ainult selle tõttu, et iga politseiametnik peab suutma lühikese aja jooksul temale seni võõra erialaga tutvuneda ja uusi ülesandeid täita.

Et lühikest ülevaadet anda selle kohta, kuidas toimetatakse psükotehnilisi katseid, olgu allpool toodud mõningad näitused juba tähendatud Berliini keskkoha praktikast. Kõik need katsed käivad liikumist reguleeriva politsei kohta, kus, nagu öeldud, vajatakse eriliselt tublist ametnikke. Berliini politseipresiidiumi korraldusel peavad üldse kõik ametnikud, keda kavatses määrata liikumise reguleerimiseks, psükotehnilisi katseid läbigeema. Katsetel tehakse kindlaks ametnikkude järgmised võimed, mis kõigepealt tähtsad liikumise reguleerimisel. Mälu autonumbrite ja erimärkide suhtes, optiline kontsentratsioon, kiire arusaamine, võime kiiret ülevaadet saavutada, aruannete ja ettekannete täpsus, leidlikkus ülesannete täitmisel, liikumise küsimustest arusaamine, eriti töökiirus ja võime korraga mitu ülesannet täita, resp. mitu käsku korraga anda.

Mälu autonumbrite ja automärkide suhtes kontroleeritakse järgmiselt: katsealusele näidatakse kaugema maa pealt neli autonumbrit ja üks autode ärimärk; neid tuleb hästi vaadata ja meeles pidada. Mõne aja pärast (numbreid ja märki näidatakse ainult lühikest aega) tuleb üleskirjutada numbreid ja märki täpselt kirjeldada (kirjalikult).

Optilise kontsentratsiooni kontroleerimisel tehakse katseid, mis juba kirjeldatud on artiklis „uurimine rongide kokkupõrkamiste puhul“ („E. Politseileht“ nr. 26/27 s. a.). Tahvlile on märgitud rida kriipsusid, mida tuleb lugeda palja silmaga, näppusid jne. abiks võtmata. Samal ajal loetakse katsealusele ette mingi kirjatükk, kusjuures katsealune peab siis, kui sõnas leidub täht „a“, tegema kriipsu valgele paberile, mis on tema käes, ja kui tekstis leidub „8“ — tegema risti paberile. Ülesande raskus seisab muidugi selles, et kriipsude luge-

mist ei tohi segada kirjatüki ettelugemine ja samuti ka kriipsude ja ristide tegemine valgele paberile. See olevat muuseas üks raskematest katsetest.

Kiire arusaamise kontroleerimine sünnib erilise aparadi, n. nim. tachostokoobi abil, mis võimaldab kiiret üksikute piltide näitamist katsealusele. Piltidena näidatakse mitmesuguseid liikumisse puutuvaid hoiatusmärke, katsealune peab otsekohe iga pildi kohta tähendama, missugust märki näidati ja mis on hoiatusmärgi sisuks. Katseid selle kohta, kas ametnik suudab ruttu orienteeruda, kas temal on arenenud ülevaatevõime, võetakse ette järgmiselt. Katsealuse kätte antakse päevapilt, mis kujutab tänavat või platsi, kus valitseb suur liikumine, ja temale tehakse ülesandeks pildilt otsida teatavaid isikuid ehk teatavaid asju. Ärariippuvalt sellest, kui palju aega läheb otsimisele, tehakse otsus simuleerimisvõime kohta, sest küsimused pannakse niimoodi ette, et katsealusel võib kohe selge olla, kust nimelt leida teatavat isikut või asja. Katse, kuivõrd on ametniku arusaamine liikumisküsimuste suhtes arenenud, jaguneb kahte ossa: teoreetilisse ja praktilisse. Teoreetiline osa seisab järgmises: katsealusele antakse ühe suurema platsi skeem, kuhu viivad mitmed tänavad, kusjuures mõnede tänavate kaudu võib ainult platsile sõita, aga mitte tagasi sõita, ja mõnede tänavate kaudu ainult platsilt välja sõita (n. nim. üheteetänavad). Ametniku ülesanne seisab selles, et leida mitu võimalust on üldse liikumiseks üle platsi ja missugused on need võimalused; mõistagi peab seda ülesannet lahendatama piiratud, võrdlemisi lühikesel ajal. Praktilise osa katse on järgmine: katsealusele antakse kätte päevapilt, mis kujutab tänavaliikumist kahe tänava nurgal. Üks tänavatest on liikumise suhtes tähtis tänav, teine kõrvalise tähtsusega (kõne all oleva katse juures võeti Berliini psükotehnilises keskkohas Unter den Linden'i tänav ja Charlottenstrasse), kõrvaltänav on üheteetänav, mille kaudu liikumine on lubatud ainult sihis lõuna-põhja. Katsealune peab end ettekujutama välispolitsei postikordnikuna selle tänava lõunapoolses osas. Liikumine peatänaval (käesoleval juhtumisel Unter den Linden) sünnib lääne-ida suunas ja kõrvaltänaval tähendab lõuna-põhja suunas. Päevapildile mahutatakse väikesed kaardikised, mis kujutavad sõiduriistu, kusjuures viimaste liikumise suun

ühesugune ei ole, hoolega tähendatakse ära sõiduriista liikumise suun. Katsealuse ülesanne seisab selles, et kiires korras leida ja seletada, kas ja missugused sõiduriistad liiguvad õiges suunas ja missugused vale suunas, viimaste kohta tuleb põhjendatult seletada, mispärast nende liikumise suun vale on ja kuidas nemad peaksid tõepoolest liikuma.

Liikumist reguleeriv politseiametnik peab suutma ka korraga mitu käsku anda, mitmele poole korraga korraldusi teha — jällegi kiirelt, sest suurlinnade tänavliikumine ei luba pikka järelemõtlemist ja kalkuleerimist. Katse, kas ametnik oskab mitme erutuse peale korraga reageerida ja vastavalt mitu käsku korraga anda, seisab järgmises: väikesele tahvlile on mahutatud mitu elektrikirni. Kui üks pirnidest valgust annab, peab katsealune varemalt kindlakstehtud liigutusi kätega tegema. Pirnid on mitmevärvilised: punasevärviline tähendab jällegi, nagu ülal, liikumise seismapanemist, rohelisevärviline — liikumise vabakslaskmist ning kollasevärviline — hoiatust tasa liikuda. Pirnid annavad valgust kord üksikult, kord mitu tükki koos, nii et, näiteks, punase ja rohelise tule juures tuleb korraga ühelt poolt liikumist seisma panna, teiselt poolt seda vabaks lasta.

Mis puutub nüüd sarnaste katsete tagajärgedesse, siis olevat tegelik elu näidanud, et neil on suur praktiline tähtsus, nagu tähendab juba ülalpool nimetatud politseipealik E. Saal. Sarnaseid katseid on Berliinis toimepandud muu seas ka ametnikkude juures, kes juba pikemat aega seisid liikumist reguleeriva politsei teenistuses; ärariippuvalt nende katsete tagajärgedest jäati mõned ametnikud kohale, mõned paigutati ümber aladele ja kohtadele, mis enam vastasid nende võimetele.

Muu seas olevad psükotehniliste katsete tagajärjed näidanud, et need tagajärjed täies kooskõlas on politseinikkude võimete hindamisega, mis on vastavate ülemuste poolt tehtud nende kogemuste ja tähelepanekute varal. Ainult mõnel üksikul juhtumisel ei annud psükotehnilised katsed neid tagajärgi, mis võis arvata vastavate ametnikkude teenistuse kohusetäitmise alusel. Praegu jätkatakse katseid ja kavatakse katseid toimetada ka teiste välispolitsei liikide ametnikkude suhtes, siis ka kriminaalametnikkude, politsei autojuhtide ja kantseleiametnikkude suhtes.

Kiikirja tarvitusele võtmine riigiasutustes.

Praegu on kiikirja tarvitusele võtmise küsimus Saksamaa riigiasutustes päevakorral. Preisimaal on uus kord juba osaliselt maksuma pandud (muu seas ka poliitiseis), mille alusel nõutakse riigiteenistusse astujailt kiikirja tundmist; samuti seatakse üles nõudmine, et varemalt juba teenistusse võetud ametnikud teatava aja vältel keskmiselt kuue kuu jooksul) kiikirjaga tutvuneksid, nii et nemad ise oskaksid kiikirja tarvitada kirjade kirjutamisel (erilist kiirust töös esialgu teenistuses olijatelt ei nõuta) ja muidugi ka kiikirja lugeda. Erandeid on lubatud teha ainult ametnikkudega, kes üle 50 aasta vanad; tõi küll, ka noorematele, kauemat aega riigiteenistuses olnud isikutele ei tehta kohuseks kiikirja ära õppida, seda soovitatakse ainult neile teha, kuid niisuguse tungiva soovi ja käsu või nõudmise vahel suurt vahet ju ei ole. Teataval määral on kõik need uuendused ja nõudmised ühenduses suurte koosseisude kärpimisega.

Kui Saksamaa asus peale kurikuulsat inflatsiooni ajajärku oma rahaüksuse stabiliseerimisele, siis kerkis loomulikult ülesse ka ametasutuste koosseisude vähendamise küsimus. Seda vähendamist viidi halastamatult läbi, pole ala ega asutust, keda ei puudutatud, isegi kohtuasutustes viidi tuntavad kokkutõmbamised läbi ja rekonstrueeriti selle tagajärjel osalt neid asutusi. Kuigi sarnane massiline ametnikkude lahtilaskmine arusaadavalt kellegile rõõmu ei pakkunud, tunnistasid sakslased ise, et kokkutõmbamisel on olnud ka head tagajärjed, peale muidugi mõista nende, milliste teostamiseks vähendamine üldse ette võeti — kulude vähendamise. Kõigis asutustes hakati olude sunnil pead murdma selle üle, kuidas tööd lihtsustada, kuidas tööd vähendada ja kergendada, kuidas ka teistel aladel raha kokkuhoida peale palkade osa. Kokkuhoidmine kõikides kuludeosades olevat eeskujulikult läbi viidud, mõnes osas, nagu uue inventaari muretsemine ehk olemasoleva inventaari korrashoidmine, olevat jõutud kulude piiramise tipuni. Mõnes osas aga — ja sellele juhivad praegu tähelepanu mitmed, kõrgematel kohtadel seisvad riigiametnikud — ei olevat kokkuhoidmise põhimõtet kaugeltki veel sel määral teostatud, nagu see tegelikult võimalik oleks. Küsimus seisab nimelt kiir-

kirja tarvitusele võtmises riigiasutustes. Mõned asjatundjad, nagu valitsusinspektor ja kiikirja õpetaja Gustav Aue, asuvad isegi seisukohal, et ametnikkude hulgalised teenistusest vabastamised, mis ju ette võeti ainult riigikassa huvides, oleks osalt ära jäänud, kui oleks varakult kiikirja tarvitamist riigiasutustes läbi viidud.

Üks asjaolu näib tõenäolilik olevat, ja nimelt, et kõik ümberkorraldamised, ametasutuste reorganiseerimised jne. ei ole suutnud kõrvaldada seda halba nähtust, mis endaga kaasa tõi äkiline, kiires korras läbiviidud koosseisude vähendamine, see on tööga koormamist — tihti olevad ümberkorraldamised just vastupidist tagajärge annud: töö olevat suurenenud ja isegi keerulisemaks muutunud. Sarnase olukorra juures on mõistetav, et teadlikult poolt tungivalt soovitatakse kiikirja tarvitusele võtmist riigiasutustes, mis võimaldab kiiret töötamist ja sellega üldist töökoormat aitab kergendada.

Mis eriliselt puutub politseisse, siis soovitab valitsusnõunik Dr. Peucker („Zur Umorganisation der Polizei“), et siseteenistuses saaks rohkem rõhku pandud, kui see seniajani on sündinud, asjaajamise viiside moderniseerimise peale. Meie aja tehnilised abinõud, nagu kirjutusmasin, shapirograaf, rotaator, kiirkiri jne. tulevad tarvitusele võtta kõige laiemas ulatuses. Kuigi mitmete uute abinõude soetamine kulusid nõuab — harilikult ainult ühekordseid kulusid — siis tasuvad end need kulud ohtralt asjaajamise kiirustamise ja lõppude lõpuks ka personaali vähendamise tõttu. Ei ole õige põhimõte, seletab Dr. Peucker, kui, näiteks, kvalifitseeritud sekretäridele tehakse ülesandeks tööd teha, millega väga hästi saab hakkama liht kantseleiametnik. Uuenduste läbiviimise kiirendamiseks paneb Dr. Peucker isegi huvitava kava ette: kui tehniliste abinõude, nende hulgas ka kiirkiri, tarvitusele võtmise tõttu saab koosseise vähendada, siis tarvitatagu vähendamise tagajärjel kokkuhoitud üheaastane palk uute tehniliste leiduste ja abinõude muretsemiseks, mis omalt poolt jällegi vähendab ja kergendab ülejäänud ametnikkude tööd.

Arusaadav on, et kiikirja, kui selle tarvitusele võtmine tahab tulutoov olla, peavad oskama kõik ametnikud, mitte ainult alamad kantseleiametnikud, vaid ka üle-

mused ja eeskätt just viimased, sest esmalt pole üldine kiirkirja tarvitamine üldse läbiviidav, kui juhtivad jõud kiirkirja ei tunne ja teiseks on ju juhtide ülesandeks korraldusi, eeskirje, määrusi, seadusi jne. välja töötada, kus kiirkiri võib palju kasu tuua kirjutajale ametnikule. Selge on selle juures, et korraga võimalik pole hariliku kirja pealt üle minna kiirkirja peale; iga asutuse ülemus võiks oma äranägemise järgi otsustada, missugune kantselei osa või missugune allüksus võiks otsekohe kiirkirja tarvitamise peale üle minna, kuidas talitada kiirkirjas kirjutatud kirjatükkidega ja kuidas edasi talitada kiirkirja tarvitusele võtmisel terves asutuses.

Juba nimetatud Gustav Aue („Erleichterung des Behördenbetriebes durch die Kurzschrift“) soovib omalt poolt järgmist korda. Algust tuleks teha sellega, et kõik ametnikud, kes kiirkirja vähegi tunnevad, vähemalt nii, et nemad suudavad kiirkirja abil kaks korda rutemini töötada kui harilikult, kõik kirjalikud toimetused kiirkirja abil kirjutavad — ka siis, kui vahekirja, korralduse jne. kava lühikene on. Sarnasel viisil kokkuseatud vahikirjad jne. antakse erilisse kantseleisse, kus töötavad ainult kantseleijõud, kes kiirkirja valdavad. Parema on muidugi, kui igas üksuses on vähemalt üks kantseleiametnik, kes suudab kiirkirja lugeda ja selle järele toimetada. Kõige selle juures peab aga vastavate ametnikkude kiirkirja valdamine niivõrd täielik olema, et vigu ei tehta, kantseleiametnik ei tohi valesi lugeda ja edasi anda kiirkirjas kirjutatud vahekirja ja, mis veel tähtsam, vahekirja kokkuseadja ei tohi teha vigu, sest niisugusel korral kannatab asjaajamine tuntavalt. Kui kantseleiametnikud juba korralikult tunnevad kiirkirja ja kindel võib olla, et vigu ei tehta, siis võib juba üle minna kavade dikteerimisele ametnikkudele ja peale selle ka juba ise kavasid kokku seada kiirkirja abil, nii et kantseleiametnikud neid võivad otsekohe dikteerida masinakirjutajatele.

Gustav Aue pöörab tähelepanu veel sellele, et kiirkirja tarvitamisel veel teised head küljed on, mis alati rõhutatud asjatundjate poolt. Kiirkiri nimelt sunnib enam kui mingi teadus või kunst inimesi töötama kõige suurema tähelepanuga, piinliku täpsusega, korraarmastusega ja vastutustundega — see aga kõik kasvatab ja arendab ametnikku ja isikut. Teiselt poolt tõstab kiirkirja tarvitamine kahtlemata

töörõõmu, sest kiirkirja valdamisel ei või kirjutajal ametnikul kunagi juhtuda, et mingi hea idee kaduma läheb kirjutamise ajal, nagu see sageli juhtub siis, kui kirjutatakse harilikus kirjas, meie aeglane kirjutamisviis on tihti süüdi selles, et omapärased mõtted, hea ja täpne mõtete avaldamisviis kaotsi lähevad. Isegi siis, kui telefon heliseb ja sunnib tööd pooleli jätma, on kiirkirja tundjal veel küllalt aega algatud lauset, pooleli jäänud mõtet lõpuni väljendada, mida mittetundjal on raske teha või ainult suuremate jõupingutuste abil: tuleb kauemat aega mõelda, mida taheti enne telefoni kõne algust väljendada ja kuidas seda taheti väljendada. Samuti kergendab kiirkirja tundmine väga tuntavalt korralduste vastuvõtmist telefoni kaudu, kui need korraldused on pikad ja neid tuleb kirjalikult fikseerida, teiste sõnadega on telefonogramide vastuvõtmine kiirkirja tarvitamisel suureks hõlbustuseks niihästi edasiandjale, kui ka vastuvõtjale, võidetakse aega — mis mõnikord ülitähtis — samuti hoiataks kokku ka kulusid, sest telefoni ei kasutada pikemat aega, tähtis on see eeskätt just telefonogrammide suhtes, mis tulevad väljaspoolt magistraaljaama kaudu; nii mõnigi kord läheb ühendus kaduma, kui kõnelda tuleb mitme keskjaama kaudu ja tuleb palju aega raisata ja vaeva näha, enne kui ühendus uuesti kätte saadud. Ei tohi aga kunagi ära unustada, et kiirkiri võib kasutoov olla ainult siis, kui seda süstemaatiliselt tarvitatakse, sellest pole mingit tulu, kui ainult üks või teine ametnik juhuslikult kiirkirja valdab, millega tema midagi peale hakata ei saa kaasametnikkude teadmatuse tõttu.

Sama Gustav Aue andmete järgi nõuti mitme riigi- ja ka eraasutuse poolt, et teenistusse võetavad ametnikud tunneksid kiirkirja; pikal sõjaajal jäi see kõik unustusse ja praegu olevat vähemalt Saksamaal seisukord selles mõttes hoopis halvem, kui enne ilmasõda. Aue kurdab ka, et asutuste juhatajad, keda peaks eeskätt huvitama kiirkirja tarvitusele võtmine, liig loiid on selle vastu: pööratakse tähelepanu spordile, võimlemisele, ujumisele ja teistele asjadele, mis kahtlemata palju kasu toovad, kuid kiirkiri jäetakse täielikult unustusse, isegi majandusteadlased ei pane tihtipeale kiirkirjale tarvilist rõhku. Muidugi mõista on üldiselt õige raske, praegu igatahes vist koguni võimatu arvudes näidata, kui palju kasu toob ja võiks tuua kiirkirja tarvitusele

võtmise. Huvitavaid andmeid selles suhtes toob erile professor Dr. Lewischeit Hallest, kes viimasel kiirkirjaühingu (Stolze-Schrey süsteem) koosolekul muu seas tähendas: kui praegu kirjavahetust ametasutustes pidada ainult kiirkirja abil, siis saaks kokkuhoida päevas vähemalt üks miljon töötundi, nagu selgub kalkuatsioonidest, mis tehtud Saksamaa sise-ministeriumis, missuguste väljaarvamiste tõelikkuse juures pole mingit põhjust kahtlemiseks. Aasta jooksul teeks see siis välja — kui kalendriaastast maha arvata pühapäevad ja muud puhkepäevad — enam kui 300 miljoni tundi. Kui tunnitasuks arvata keskmiselt üks saksa mark, siis oleks kokkuhoidmine sarnase töösüsteemi tagajärjel 300 miljoni kuldmarka. See on muidugi ainult teoreetili-

ne arvestus, kuid siiski võib neist kalkuatsioonidest järeldada, et kokkuhoidmine on võimalik, isegi väga ja väga suur kokkuhoidmine. Võrdluseks olgu tähendatud, et Saksamaal läbiviidud koosseisude kärpimiste tagajärjel vabastati ametist ümarguselt 330.000 ametnikku (vähemalt oli esimene kava niisugune) ja selle vähendamise tõttu saadi kokkuhoida aastas 275 miljoni kuldmarka.

Kiirkirja tarvitusele võtmist soovitab soosialt ka endine Preisi minister, praegune kõrgema Preisi administratiivkohtu president Dr. Drews. Tema paneb isegi ette, et nendele ametnikkudele, kes valdavad kiirkirja, maksetaks lisatasu, kava, mis ikka enam poolehoidu leiab, ja, võib olla, ka lähemas tulevikus teostatud saab.

Väljamaalt.

Itaalia uus alkoholiseadus.

Itaalia parlament võttis vastu hiljuti seaduseelnõu, mis teataval määral alkoholi tarvitamist ja müümist piirab. Uus seadus nimetatakse alkoholiseaduseks, olgugi, et seaduse pealkiri on „emade ja laste kaitseseadus“. Uue seaduse järele on keelatud lastele anda alkoholi sisaldavaid jooke koolides, internaatides ja teistes sarnastes asutustes; ka ei ole lastele lubatud ise kaasa võtta sarnaseid jooke. Senise korra järgi võisid nimelt lapsed hommikueineks kaasa võtta veini ja seda koolis juua lõuna vaheajal. Üldse on keelatud kõikidele lastele alla 7 a. alkoholi sisaldavaid jooke anda, väljaarvatud muidugi juhtumised, kus see arstide poolt ettekirjutatud tervisparanduse otstarbel. Joogikohtades ei ole lubatud teenijatena pidada noori inimesi alla 18 a. vanaduse, väljaarvatud joogikoha omaniku perekonnaliikmed 1923. aastal valitsuse poolt maksima pandud kitsendav määrus muudeti parlamendi poolt seaduseks: selle määruse järgi ei või omavalitsuse üksuses mingil tingimisel rohkem joogikohte olla, kui iga tuhande elaniku neale üks. Edasi lubab seadus avada neid joogikohti, kus müüakse veini, õlut, napsi ja likööri, alles kell 10 hommikul, pühapäevadel kell 11 hommikul. Aia jooksul 15. maist kuni 31. oktoobrini võivad sarnased joogikohad kaubelda kuni kella 11 õht. ning 1. novembrist kuni 14. maini kuni kella 10 õhtul. See aja pii-

ramine maksab samas ulatuses ka söögi-
majade, baaride ja võõrastemajade kohta.

Moskva politsei reorganiseerimine.

Aialehtede teadete järgi on Vene võimud praegu kibedasti ametis Moskva politsei reorganiseerimisega. Mitmel korral ettevõetud revideerimised on nimelt näidanud, et Moskva politseis valitseb osalt suur korralagedus. Kõige pealt olevat selge, et praegune jaoskondade ja üldse politseiühenduste jaotus otstarbekohane pole ja mõne linnaosa jätab peaaegu kaitseta, eriti hädas on selles mõttes kaugemad eeslinnad. Teine halbatus olevat see asjaolu, et politsei koosseis väga muuflik on ja juha aastate jooksul mingit püsivuse tendentsi ei näita. Iga aasta muutub isiklik koosseis umbes 50% ümber. Ka erihariduse ja distsipliini mõttes ei vastavat Moskva politsei ülesseatud nõuetele. Tuleb tihti karistada politseiametnikke liigjoomise pärast, samuti omavalitsuselt postilt lahkumise pärast jne. Kuritegijate lokaale pole politsei senini registreerinud, nii et kuritegijate ja nende kaasabiliste kontroll võimatuks muutub. Edasi olevat selgunud, et läbiotsimiste suhtes talitatakse täitsa oma äranägemise järele, neid pannakse toime liig palju ja tihti ilma suurema vaiaduseta. Kõige selle juures aga on Moskva politseil täita rasked ülesanded — kahtlemata on Moskva politseil rohkem tööd kui teistel Venemaa linnade politseinikkudel. Elanikkude arv kasvab ala-

tasa, majanduselu on raske ja sellest on tingitud kuritegude arvu vahetpidamata suurenemine Moskvas. Eriti võib tähelepanna alaealiste kuritegijate arvu kasvumist. 15% kõigist kuritegijatest moodustavad noored inimesed alla 16 a., 17% kõigist retsidivistidest on jällegi alaealised alla 16 a.

Politseimäärused Preisimaal.

Saksa politseilehes „Die Polizei“, peatub Preisi siseministeeriumi politseidirektor Dr. Abegg pikemalt politseimääruste küsimuse juures Preisimaal. Kõige pealt selgub, et Preisimaal praegu on maksvus- sel umbes 1 miljon politseimäärusi! See hiigla arv on seletatav sellega, et ümar- guselt 15.000 ametasutusel on võimalus määrusi välja anda, missugust õigust need asutused on ka ohtralt tarvitanud, nagu ülaltähendatud määruste arvust näha. Ise- enesest on arusaadav, et inimesed, kelle- desse võib asi puutuda, ei suuda neid mää- rusi meeles pidada; sarnane seisukord raskendab aga ka üleliigselt ametnikkude tööd, seda enam, et suur osa määrustest on vananenud, oma jõu kaotanud ning ei vasta enam elu nõuetele. Muuseas toob Dr. Abegg kurioosumina ühte juhtumist, mis aset leidis 1910. aastal, kus ühte töö- list karistati 3 marg. rahatrahviga sellepä- rast, et tema suurel neljapäeval oma ae- das tööd tegi ja sellega määruste vastu eksis, mis maksuma pandud 1550. ja 1730. aastal! Teine praeguse olukorra halb külg seisab selles, et määruste kogu praegusel kujul mingit ülevaadet ei võimalda. pea igas määruses juhitakse tähelepanu teis- tele määrustele, tehakse erandisi jne. Li- saks kõigile sellele tuleb veel asjaolu, et kohtud väga tihti määrusi arvesse ei võt- ta, kui seadusvastaselt väljaantud. Nii leidsid kohtuvõimud, et politseimääruses on seadusvastaselt väljaantud: 1910. a. — 72 korral, 1911. a. — 57, 1912. a. — 51, 1913. a. — 47, 1914. a. — 27, 1915. a. — 9, 1916. a. — 1, 1918. a. — 2, 1920. a. — 2, 1921. a. — 10, 1922. a. — 10, 1923. a. — 5 ja 1924. a. — 18 korral. Ainuüksi viimane asjaolu näitab, et praegune olukord on ebanormaalne ja tuleb tingimata muuta nii pea kui võimalik. Muuseas on juba varem katseid tehtud asja seada uuele alusele (1912. a. saadiku Schifferi poolt parlamen- dis), kuid endised katsed jäid mitmesugus- tel põhjustel kõik tagajärjeta. Dr. Abegg paneb seepärast ette ainsa ja õieti viimase abinõuna seadusandlisel teel kõik määru- sed tühistada. Mõistagi, et ülemineku aja-

järk saab raske olema, kuid sellest tuleb ülesaada; see oleks võimalik sel teel, et politseile õigus antakse, näiteks, kahe aas- ta jooksul määrusi revideerida ja nende maksvust seaduse jõusseastumisel veel pikendada, mingil tingimisel aga ei või see pikendamine ulatada üle kuue aasta, peale uue seaduse vastuvõtmist. Edasi oleks tingimata tarvilik, et vähendataks tundu- valt nende ametasutuste arvu, kellel on õigus määrusi välja anda, sest muidu jääb kõik vana moodi ning jällegi hakkab ilmu- ma määrus määruse järgi. Ministrid peak- sid igauks omal alal eeskujulikka määrusi väljatöötama, mis siis aluseks ja eeskujuks saaksid alluvatele asutustele määruste väljatöötamisel. Teiselt poolt nõuab Dr. Abegg ministrite võimupiiride laienda- mist määruste väljaandmisel, sest parla- mentaarne kord on küllaldaselt mõjuv ga- rantii selleks, et valitsuse liikmed hoida seadusvastaste määruste maksmapanemi- sest. Kohalikkudele politseivõimudele peaks lubatama ainult erakorralistel juh- tumistel tõsise vajaduse korral määrusi väljaanda, nii et politsei poolt väljaantud määrus tunduks erandina üldisest korrast. Ka omavalitsuse üksuste õigust määrusi väljaanda, tuleks vähemalt osalt piirata.

Uus karistamise viis Ühisriikides.

Aeg on raha — sellest põhimõttest pea- vad ameeriklased rohkem kinni kui teised rahvad, selle põhimõtte teostamine viis hiljuti Ühisriikide võimused mõttele, uut karistamise viisi maksuma panna, mis lu- bab aega kokkuhoida nii hästi ametnikule kui ka karistatavale kodanikule. Õieti võiks öelda, et uue karistamisviisi põhi- mõte on: karista end ise! Esialgu on uus karistamise viis tarvitusele võetud ainult seaduste ja määruste rikkumise kohta au- tode ja mootorrataste juhtide poolt. Kui jõuvankri juht eksib maksva korra vastu ning politseiametnik juhtub seda nägema, siis peab viimane sõiduriista kinni, annab sõiduriista juhile väikese sildi, millele on märgitud karistused kõikide üleastumiste eest jõuvankritega sõitmisel. Karistusteks on võetud ainult rahatrahvid. Po- litseiametnik, kes üleastumist tähele- pani, annab autojuhile, nagu tä- hendatud, sedeli ning märgib sede- lil ristiga ära, missugune üleastumine aset leidis; et iga üleastumise juures on äramärgitud vastav rahatrahv, siis teab jõuvankri juht otsekohe, kui palju temale üleastumine maksuma läheb. Trahvid ta- sutakse keskbüroos ning ametnikud, kes

sedeli ja raha vastu võtavad, kontroleerivad varemalt, kas karistatu juba varem sõidumääruste mittetäitmise pärast karistatud või mitte; kui keegi on juba varem karistust kannud, siis kõrgendab ametnik politseiniku poolt esialgu määratud rahatrahvi määra. Kui jõuvankri juht keskbüroosse ei lähe, siis langeb tema võrdlemisi raske karistuse alla. Üldse võtab uus protseduur: sedeli andmine ja rahamaksmine umbes viis minutit aega, nii et eesmärk kätte saadakse, võimalikult vähe aega raisata. Praegu maksab sarnane kord ainult Chicago linnas, kust tema aga arvatavasti pea üle Ühisriikide levineb.

Hulljulge ronija.

Mõne aja eest võeti Londoni politsei poolt kinni keegi noor meesterahvas, kes oli tunginud Inglise kuninga eluruumidesse Buckinghami lossis. Esialgu oldi arvamusel, et tegemist on mõne anarhistiga; siis arvati, et sissetungija on hullumeelne, kuriteo eeldamiseks puudusid igasugused põhjused. Politsei uuris piinlikult asja, kuulas üle hulk isikuid ning vabastas lõpuks hulljulge mehe vahi alt. Selgus nimelt, et mees oli täitsa normaalne ja et tema mingisuguseid kriminaalkuriteolisi eesmärke polnud, kui tema kuninga lossi tungis. Noormees on hea võimleja, tuntud spordimees; tema vedas oma sõpradega kihla, et tema nii hästi ja osavalt oskab ronida, et ronib isegi kuninga eluruumidesse läbi akende, ilma et keegi ronimist tähelepaneks. Tõesti läkski sel mehel korda, sest kinni võeti teda alles kuninga eluruumides, kusjuures kinnivõtjad, kuninga teenijad, esialgu ei tahtnud uskuda, et mees tõesti akende kaudu lossi on sattunud.

Ärev kuritegija tagaajamine Zagrebis.

Zagrebi (Agravi) linnas Jugoslaavias leidis hiljuti aset kardetava kuritegija põgenemine ja kinnivõtmine, mis üldist tähelepanu äratas. Politsei arestimajas peeti kinni kardetavat murdvarast Francesco Di Loretto. Mees on alles 24 aastane, kuid oma nooruse peale vaatamata on tema juba 11 korda karistatud mitmesuguste kuritegude toimepanemise eest. Kuritegijat läks korda kinnivõtta mitmetunnilise tagaajamise järele peale pikema vastastiku laskmist. Di Loretto jäi paar päeva peale kinnivõtmist haigeks ning toimetati erilisse vangikambri. Uhel Loretto kaaslasel läks, teadmata kuidas, korda kuritegijale toimetada vangikambri viili ja sae,

nii et viimasel võimalik oli põgeneda. Põgenemist pandi õigel ajal tähele ning siis algas uus tagaajamine. Politseinikud nägid peale lühikeseajalist otsimist, kuidas Loretto majade katuste kaudu põgeneda tahtis. Ametnikud läksid kuritegijale katusele järgi ning rahvas vaatas murruna pealt. Loretto võitles kõigest jõust oma vabaduse eest, hüppas ühe maja katusele teise maja katusele püstoli kuulide rahe all. Lõpuks jõudsid neli kriminaalpolitsei ametnikku temale ette ja võtsid mehe kinni. Põgenemine mõjus raskelt kuritegija närvide peale ning tema lubas põlvili ametnikkudele mitte kunagi enam põgeneda. Kõigil sellel oli veel lõbus tagatipp. Kriminaalpolitsei ametnikud tegid nimelt kindlaks, et kuritegija oma lühikest vabaduses viibimise aega oli juba jälle suutnud selleks ära kasutada, et põningukambrites vargusi toimetada. Mehel oli seljas tuliuis ülikond, palitu, kübar, taskus eriti ilus kulduur, pakk seepi ja ujumisülikond.

Võitlus orjadega kauplemise vastu.

Nagu alljärgnev lugu näitab, õitseb ka meie päevil veel orjadega kauplemine vaatamata sellele, et Euroopa suurriigid ja Ameerika Ühisriigid kõige jõuga selle nähtuse vastu on võidelnud. Nimelt teatab inglise Sudaani valitsuse ametlik häälekandja, et Sudaanis orjus ka praegu veel valitseb ja inimesi ostetakse ja müüakse nagu varemadelgi. Inglise kindralkuberner Sudaanis nimetas nüüd hiljuti erikomisjoni, millele ülesandeks tehti olukorda täpselt uurida, eeskätt, kui suures ulatuses ja kus nimelt orjadega kauplemine õitseb; selle komisjoni ülesandeks on ühtlasi sellele nähtusele lõppu peale teha. Muuseas selgub, et orjust võib leida mitte ainult Sudaanis, vaid ka väljaspool, kusjuures kõiksugused tumeda minevikuga ärimehed orjadega kauplemisega suurt raha teenivad. Mehed — enamalt jaolt araablased ja eurooplased — ostavad inimesi Sudaanis, kusjuures nende kätte langevad nii hästi noored kui vanad, lapsed ja raugad, mehed ning naised. Sudaanist toimetatakse ohvrid Abessiiniasse ja sealt edasi Punase mere kallastele, kust inimesi Araabiasse müüakse. Mõistagi, et kõik sünnib salaviisil, asja kergendab tunduvalt asjaolu, et pärismaalased tihtipeale sarnases kauplemises midagi halba ei näe, mispärast võitlemine selle nähtuse vastu raskendatud. Eriti õitseb orjadega kauplemine Hedschas, mis on keskkohaks

üldse sellele äritegemisele. See olevat seletatav sellega, et kuningas Hussein ise olevat elavalt toetanud orjadega kauplemist täieliku tasusaamise eesmärgiga. Avalikult olevat kuningas Hussein seletanud, et temal orjadega kauplemise vastu midagi ei saa olla, sest koraan lubab seda teha. Sudaani valitsus kavatseb peale valjude abinõude tarvitusele võtmist, millega nähtusele lõpp peale tehakse, orjaid tagasiosta ja neid vabaks lasta, et nemad saaksid kodumaale tagasi tulla.

Ühe kuritegija elukäik.

Inglismaal mõisteti mõne nädala eest üks kardetavamatest kuritegijatest 10 aastaks vangi ühes politsei valve alla andmisega peale karistusaja lõppu 5 aasta peale. Patrick Moran ehk George Leslier ehk Cooper jne — mees tegutses väga mitme nime all — sündis jõuka talupidaja pojana. Mees lõpetas Dublinis keskkooli — isa tahtis temast teha riigiametniku. Poeg ise otsustas teisiti ning astus sõjaväeteenistusse. 18 a. vanaduses läks Moran (nii on tema õige nimi) kuningliku liri kütirügementi. Kui hea hariduse saanud ning anderikkas inimene tegi varstigi rügemendis karjeeri. Kuid ühes sellega algas ka mehe kuritegevus. Esimest korda võeti temalt ära auaste, jäeti aga rügemendi teenistusse, arvesse võttes tema laitmatu teenistust ning andi. 1889. võttis tema naise ja jättis selle paari aasta pärast ühes väikeste lastega maha. 1892. a. viidi Moran üle Bedfordi rügementi, kuid anti seal varsti kohtu alla ja karistati 7-aastase vangistusega võltsimiste ja varguste pärast — mees tegi rügementi saadetud kirjad lahti ja varastas neist raha ja

rahatshekkisid. 1898. a. vabastati teda enne tähtaega, vahepeal oli tema naine ära surnud ning siis hakkas mees suurejooneliselt tegutsema. 1898. ja 1906. a. vahel sai tema 10 naiselt suuremaid rahasumme, kelledele tema kõigile lubas nendega abielluda. 1906. a. võttis kuritegija naiseks kellegi Kate Ransoni, sai kaasa-varana 1500 Inglis naela, raiskas raha ära ning jättis naise maha. Samal aastal kosis tema rikka lese Bristolis, kaks aastat hiljem noore tütarlapse Brightonis. Sellel ajal mängis mees uskliku katoliigi osa, mille tõttu keegi tuttav preester temale usaldas suurema rahasumma. Raha oli määratud ühe kirikumaja osaliseks ümberehitamiseks. Muidugi mõista kadus mees ühes rahaga. Peale selle aga tabas saatus Morani. Tema langes võimude kätte ning mõisteti seitsmeks aastaks vangi. Vangikambrit lahkudes alustas vana kuritegija endist tegevust. Kuid — arvatavasti vanaduse tõttu — hakkas Moran töötama ainult kirjalikult, selle eest aga ennenägemata suures ulatuses. Tema pruute võis leida pea igas Inglismaa nurgas, kes oma raha ja väärtpaberisi temale andsid ja selle vastu said abiellu astumise lubaduse. Mees pidas raamatu kõikide „pruutide“ kohta, kuulutused „Cupidas Ohroniele'is“ meelitasid tema juure alata uusi ohvreid. Mees sai päevas keskmiselt 20 kirja, millistele tema täpselt vastas. Kui politsei ilmus kuritegija „bürosse“, siis leiti sealt 2790 armastuse kirja, mis olid kirjutatud seitse naisterahvast. Oma puhtakasu tarvitab kuritegija majade ostmiseks Londonis. Kõige huvitavam kõige selle juures on vast ehk asjaolu, et mees juba üle 64 aasta vana on.

Küsimused ja kostmised.

Paluja. Küsimus. Olen riigiteenija — tasu saan järgm.: palk — mk. 3.400.—, toiduraha — mk. 1.800.— ja perekonna abiraha — mk. 1.600.— kokku mk. 6.800.— Minu palgast peetakse kinnij iga kuus mk. 2.250.— kohtuotsuse põhjal, minul väljaspool abieliu sündinud lapse ülespidamiseks. Palun teateid,

kas võib minu palgast sunduslikult kinnipidada ja kui nimetud rahast kinnipidada sunduslikult ei saa, kas on võimalik seda summat, mis möödunud 1½ aasta jooksul kinnipeetud, tagasi nõuda.

Vastus: Võib kinnipidada tsiviil kohtupid. sead. § 1086 põhjal.

Lugeja S. Küsimus. Kas on seadustes ettenähtud, et maakonnaavalitsus võib tee paranduse juures, käesoleval juhtumisel järsu mäe tasandamine külateel, läbisõitu täiesti sulguda? Läbisõitjad, nende seas ka postivedaja ja

maaomanikud, kes enda kodu lähedale põllule sõidavad, peavad 6—7 kilomeetrilise ringi tegema.

Vastus: Võib, kui teisiti teeparandamine võimalik pole.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Vii t m a n n, Johanna Jaani t., v. a. Harku val. v. (38887)
E r i k s o n, Jüri Mardi p., v. a. Seli val. v. 11. 12. 19 a. nr. 139. (38888)
T i r m a n n, Jaan Hansu p., v. a. Tall. lin. pol. 2. jsk. ül. 19. 3. 20 a. nr. 7717. (38889)
K a r l s o n, Helmi Hansu t., v. a. Tall. lin. pol. 5. jsk. ül. 1922. a. nr. 15508. (38890)
H o l m, Aleksander Jüri p., v. a. Järva-kandi val. v. (38891)
K i i m a, Rosalie Jaani t., v. a. Elistvere val. v. (38893)
H a n s m a n n, Helene Hansu t., v. a. Tall. lin. pol. 5. jsk. (38894)
T e l l i s k i v i, Julie Magda t., v. a. Kehtna val. v. 20. 11. 19 a. (38895)
K ä s p e r, Hilda Miina t., v. a. Väätsa val. v. 19. 2. 20 a. nr. 569. (38896)
A l s e n, Pauline Reinu t., v. a. Tall. lin. pol. 5. jsk. nr. 8985. (38897)
H u p m ä g i, Sinaida Kustase t., v. a. Tall. lin. pol. 4. jsk. 25 a. (38898)
K l e e m k u l, Richard Gustavi p., v. a. Tall. lin. pol. 5. jsk. nr. 11282. (38899)
G r e e n q u i s t, Bernhard Edmundi p., v. a. Tall. lin. pol. 5. jsk. (38900)
A n t s o v, Karl Värdis p., v. a. Vana-Antsla val. v. 1. 10. 20 a. nr. 1594. (38976)
L o p p, Julie Aleksandri t., v. a. Vana-Antsla val. v. 9. 12. 19 a. nr. 150. (38980)
H e n d r e k s o n, Johannes Joosepi p. (38982)
P e t e r s o n, Rudolf Jaani p. (38982)
L o t t, August Jaaki p., v. a. Karksi val. v. 10. 4. 23 a. (38983)
P ö l d, Maria Joosepi t., v. a. Kärla val. v. 28. 8. 20 a. (38984)

T o r n b u s, Aleksander Mardi p., v. a. Saku val. v. 18. 1. 25 a. nr. 3. (38985)
G r a n b e r g, Johannes Jüri p., v. a. Kuumetsa val. v. 22. 11. 21 a. nr. 494. (38986)
K e l n e r, Kusta Karli p., v. a. Urvaste val. v. 16. 3. 20 a. nr. 556. (38988)
V o k s, Leena Johani t., v. a. Urvaste val. v. 5. 12. 19 a. nr. 44. (38987)
L a n d s o n, Andrei Antoni p., nr. 1516. (38989)
K o c h, Jüri Jakobi p., v. a. Tammiste val. v. 10. 12. 19 a. nr. 12. (39103)
A n t s m a n n, Pauline Hindreku t., v. a. Maidla val. v. 1921 a. (39104)
P e e n m a n n, Hans Antoni p., v. a. Viuhula val. v. 8. 4. 24 a. nr. 172/119006 (39105)
S a u n, Johannes Jüri p., v. a. Koonga val. v. 3. 3. 22 a. nr. 1277. (39109)
E s k u s s o n, Aleksander, v. a. Pati val. v. 29. 7. 20 a. nr. 723. (39110)
S a r a p u u, August Jaani p., v. a. Karilatsi val. v. 14. 11. 20 a. nr. 578. (39113)
V a r k e l, Hans Hansu p., v. a. Abja val. v. 29. 11. 19 a. nr. 322. (39114)
J ü r v e t s o n, Liisa Mardi t., v. a. Tori val. v. 19. 7. 21 a. nr. 107. (39115)
L u k a s h i n a, Aleksandra, v. a. Irboska val. v. nr. 10072. (39116)
B u t ö r s k a j a, Anna, v. a. Irboska val. v. nr. 7335. (39117)
H o r n, Leena Mihkli t., v. a. Tall. lin. pol. 5. jsk. ül. poolt 23. 6. 25 a. nr. 1556. (39120)
K r u s t a, Johannes Johannese p., v. a. Voka val. v. 21. 12. 19 a. nr. 547. (39119)
J u u r i k, Peeter Hansu p., v. a. Rakvere val. v. 10. 12. 19 a. nr. 62. (39121)
L a u r, Eduard Hansu p., v. a. Undla val. v. 20. 6. 24 a. nr. 358. (39123)

- Mägi, Adele Jüri t., v. a. Sõmeru val. v. 28. 6. 21 a. nr. 1737. (39124)
- Leisson, Peeter Jaani p., v. a. Abja val. v. 12. 5. 22 a. nr. 44. (39125)
- Jõgi, Mihkel, v. a. Kärla val. v. 19. 4. 20 a. nr. 173. (39126)
- Ajalind, Rein Jaani p., v. a. Erastvere val. v. 3. 12. 19 a. nr. 259. (39128)
- Männik, Hans Jaani p., v. a. Suure-Jaani alevi val. 21. 3. 26 a. nr. 13 (39137)
- Akerberg, Anton Jüri p., v. a. Polli val. v. 24. 4. 20 a. nr. 671. (39138)
- Lupanov, Ivan Jakovi p., v. a. Permisküla val. v. 18. 12. 19 a. nr. 631. (39140)
- Tönts, Lilli Mihkli t., v. a. Tori val. v. 15. 4. 20 a. nr. 558. (39141)
- Moks, Karl Hansu p., v. a. Karksi val. v. 6. 11. 20 a. nr. 724. (39142)
- Alaküla, Reinhold Karli p., v. a. Mäetaguse val. v. 1919 a. (39143)
- Elpson, Eduard-Aleksander Anna p., v. a. Mõisakül alevi val. 29. 9. 21 a. nr. 89. (39144)
- Graff, Madis Hansu p. (39145)
- Tramberg, Ludvig. (39145)
- Murakas, Hans. (39145)
- Pertel, Voldemar Toomase p. (39153)
- Sander, Vilhelmine Hansu t., v. a. Tall. lin. pol. 1. jsk. 26. 9. 23 a. nr. 1695. (39154)
- Viigant, Anna Kristofi t., v. a. Tall. lin. pol. 1. jsk. (39155)
- Kuropatkin, Peeter Aleksandri p., v. a. Kopli pol. jsk. nr. 538. (39156)
- Inthal, Minna Jaani t., v. a. Tall. lin. pol. 4. jsk. 14. 3. 20 a. nr. 11069. (39157)
- Käärt, Karl Jaani p., v. a. Kõhila val. v. 29. 8. 22 a. nr. 47. (39158)

Tallinn-Harju prefekt annab välja suusõnalisel **vähempakkumisel Rapla alevikus** asuva **politseimaja remonttööd**.

Vähempakkumine saab ära peetud prefektuuri majandus osakonnas Tallinnas, Lai tän. nr. 45, 12-mal juulil 1926 a. kell 10 ja järelpakkumine 15-mal juulil 1926 a. samas samal kellaajal, kuhu ettevõtjaid palutakse ilmuda. Töö tingimistega võib tutvuneda prefektuuri majandus osakonnas ja Rapla jaoskonna politseikomissari kantseleis Raplas iga päev kella 10—13.

Pakkumistest osavõtjatel tuleb enne pakumisi sissemakssta tagatist raha 30.000 marka.

Prefekti eest **V. Holm**
Prefektuuri komissar

Kuulutus.

Käesolevaga teatatakse, et „Pirita-Viimsi“ meriranna riigile kuuluval osal (s. o. maalal, mis piiratud merest, Pirita jõest kuni sillani ja Pirita-Viimsi maanteest kuni metsa lõpuni)

on keelatud:

- igasugune kauplemine, äride, kohvikute, joogikohtade j. n. e. avamine ja ehituste püstitamine, ilma Metsade peavalitsuse ehk kohaliku metsaüleva sellekohase loata.
- igasugune metsaseadustest üleastumine, nagu puude raiumine, okste murdmine, tuletgemine j. n. e.
- toidujäänuste, paberite ja igasuguse muu prügi mahajätmine.
- ranna, metsa ja veekogude rüvetamine.
- jalgrattastel, igasugustel teistel sõiduriistadel ja hobustel sõitmine.

Ülaltähendatud keelust üleastujad võetakse kohtulikule vastutusele seaduses ettenähtud korras.

Metsade peavalitsus.

Kuulutus.

Jõhvi jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 30. juulil 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Püssi vallas, Lüganuse külas

enampakkumisel

Jakob Lont'i päralt olev varandus, mis koosneb kahest lüpsilehmast, hinnatud 29.000 marga peale, mitmesuguste maksude sissenõudmiseks.

Müüdavaid loomi võib näha oksjoni päeval 30. VII. 26.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 5. juulil 1926 a.

Nr. 05087, 05469.

H. Raukas.

Jaoskonna komissar.